

of individuals, and the museum programmes require a more creative approach to the permanent displays and collections.

"Let's get under way", together with the museums, is for the first time undertaken by the Croatian National Archives as well, with the exhibition "Archives – The Memory of the Nation", and special workshops for young scholars of Latin and Greek.

The group journey and stay in Rome at the end of the project "All Roads lead to Rome" will be the first of its kind in our museum practice, so we expect to gain more experience and additional ideas. However, it is a pity that the Croatian Tourist Association has not recognised its interest in co-operation with museums, and has not linked its tourist project "Heritage" with the museums that are the basis of any serious approach to cultural tourism.

MUZEJSKE RADIONICE – OBRAZOVANJE I ZA MUZEJSKE DJELATNIKE?

Bronica Gologranc Zakonjšek
Muzej novije povijesti
Celje

Svakidašnji je svijet jedini u kojem neposredno živimo. U tu svakidašnjicu svojom kulturnom baštinom uključeni i muzeji. Svakidašnji je život također jedini u kojem smo prisutni kao pojedinci te smo za njega i odgovorni, a određuju ga naša djela i djela naših bližnjih. U ostvarivanju tijeka života sudjelujemo i mi sami, povezujući ideje, informacije i stvari u određenu cjelinu.

Muzejske radionice koje u Muzeju novije povijesti Celje sustavno provodimo već šest godina su takva stvaralačka cjelina u kojoj se nalazimo i jedni i drugi: idejni začetnici s voditeljima radionica i korisnici. Radionice, dakle, i za nas, zaposlene u muzeju, predstavljaju oblik obrazovanja.

Ljetne istraživačke radionice, koje smo organizirali i proveli u Muzeju novije povijesti Celje (Rogatec 1993. i 1994., Celje 1995. i 1996. te Gaberje 1997.) bile su namijenjene učenicima i studentima. Njihov istraživački rad odvija se pod stručnim vodstvom mentora koji su ili kustosi ili vanjski suradnici muzeja. Svaki mentor skupine stručno priprema svoje područje istraživanja i obrađuje problem u sklopu teme određene muzejske radionice, a za koju se on, naravno, stručno priprema – na taj način zaposleni kustos muzeja stručno obrazuje prvenstveno sebe, a zatim i sudionike skupine kojoj je mentor. Glavna nakana takve istraživačke muzejske radionice je upoznati mlade s oblicima samostalnog ili skupnog istraživačkog rada, s istraživačkim radom na terenu, te ih ujedno upoznati s našom kulturnom baštinom i izgraditi njihov odnos prema njoj. Organizator radionice, u našem slučaju muzej, na taj način prikuplja velik broj podataka i građe za daljnji redovan rad, a koje podatke i građu može korisno upotrijebiti i za novi stalni postav.

Prema anketi koju smo proveli Dječjem muzeju u razdoblju od ožujka 1995. do ožujka 1997., a u kojoj je svoje mišljenje o dječjem muzeju i njegovim djelatnostima dalo više od četiri stotine naših posjetitelja, muzejske radionice za najmlađe, koje redovito provodimo od siječnja 1992., naišle su na izuzetno dobar odaziv, tako i kod odgojitelja i učitelja. Radionice smo sadržajno uvijek povezivali s izložbom, likovno izražavanje smo koristili kao sredstvo pomoću kojeg smo ušli u jedno od područja djetetovog djelovanja koje predstavlja most između njega i svijeta u kojem živi i na različite ga načine doživljava. U muzejskoj radionici nismo nikad provodili prisilu na rad.

Kao cilj smo postavili:

- stjecanje novih znanja i iskustava kroz stvaralačku i aktivnu igru
- postizanje ustrajnosti i usredotočenosti na rad
- razvijanje spretnosti ruku i izoštravanje sposobnosti opažanja
- smisljeno povezivanje uradaka i predmeta na izložbi
- zadovoljavanje potreba za poštovanjem i samopotvrđivanjem
- utjecaj na oblikovanje značaja i otkrivanje sposobnosti interesa i motivacije za rad
- upoznavanje djece s raznim likovnim tehnikama i materijalima, te (zadnje, ali zato ne manje važno)
- likovno izražavanje djeteta u muzeju u obliku igre, zabave i veselja.

Muzejskom radionicom se djeci na ugodan način više približava muzej, ona upoznaju njegov rad i temeljnu zadaću, kao i našu kulturnu baštinu. Kroz razne odgojne mogućnosti ih učimo da ono što vide i nauče korisno upotrijebe u životu. Time od njih stvaramo posjetitelje koji će se i kasnije vraćati u muzej.

Svaka muzejska radionica zahtijeva posebnu pripremu kustosa ovisno o sadržaju izložbe. Kustos, s obzirom na obrađenu muzejsku građu, taj sadržaj priprema i zajedno s voditeljima ga detaljno naznačuje. Za različite ciljane starosne skupine posjetitelja uvijek se provodi pokusna muzejska radionica u kojoj zajedno s voditeljima sudjeluje i kustos. Time se uklanjaju možebitne nejasnoće, a mi sami stječemo još znanja za naš rad. Muzejske radionice za najmlađe započeli smo provoditi u siječnju 1992., uz izložbu U svijetu lutaka (izrada različitih lutaka u lutkarskim radionicama), nastavili smo s *Muzejskom zuboboljom* uza *Slovensku zubarsku zbirku* u siječnju 1993. (radionice zdrave hrane od papirnate kaše) te radionicama uz izložbe u siječnju 1994. (Rihard Jakopič – To sam ja, umjetnik.../ Rihard Jakopič u očima najmlađih u bojama nanošenim prstima; radionica *Neka kamenje oživi* uz izložbu *Skauti i šumari u Sloveniji*) sve do siječnja 1995., kada su otvaranjem prvoga slovenskog dječjeg muzeja muzejske radionice za djecu postale stalna djelatnost i aktivnost dječjeg muzeja.

IZLOŽBA	TEMA	BROJ RADIONICA	BROJ DJECE
U svijetu lutaka, 1992.	lutkarske radionice (izrada raznih vrsta lutaka)	19	214
Slovenska zubarska zbirka, 1993.	likovne radionice MUZEJSKA ZUBOBOLJA (zdrava prehrana, voće i povrće od papirnate kaše)	8	211
Nazad u planinski raj, 1993.	likovne radionice (monotipija)	13	226
Rikard Jakopič u očima djece, 1994.	likovne radionice (boje nanošene prstima)	12	212
Skauti i šumari u Sloveniji, 1994.	kompozicija NEKA KAMENJE OŽIVI	9	165
UKUPNO		61	1027

DJEČJI MUZEJ HERMANOV BRLOG

I. 1995/96. izložba HERMAN LISJAK UPOZNAJE NOVAC

TEHNIKA	BROJ TEHNIKA	BROJ RADIONICA	BROJ DJECE
Crtanje na metalnoj foliji	1	12	255
Crtanje na koži	1	14	330
Oblikovanje tijesta / kasicе	1	10	224
Crtanje tušem u boji i gušćim perom / novčanice	1	7	157
Crtanje na gipsu / dukati za božićno drveće	1	6	131
Tjedan časopisa Ciciban (kreativno pisanje, slikanje na staklu, oblikovanje u glini)	3	4	143
Kolaž / životinje sa slovneskih kovanica	1	7	147
Muzejske pisanice	1	4	99
Oblikujemo parafinom / novčanice	1	5	126
Glina i životinje s kovanica	1	7	159
Slikanje na tekstilu	1	7	202
UKUPNO	13	83	1973

I. 1996./97. izložba ĐIHA, KONJIĆU / IGRAČKE NA KOTAČIMA

TEHNIKA	BROJ TEHNIKA	BROJ RADIONICA	BROJ DJECE
Glina i svirale / konjići	1	9	200
Ispletimo adventski vijenac	1	9	205
Keksi / ukras za božićno drveće	1	1	25
Mozaik u glini / pokladne maske	1	8	162
Pletenje košarica za Uskrs	1	9	201
Pisanice od medenoga tijesta	1	2	45
Uskršnje pince od tijesta	1	2	52
Crtanje na licitarskim srcima	1	1	25
Oblikovanje žice / kotači	1	8	248
Maska od papira u kazališnoj radionici	1	4	118
Drveni otpaci i igračke na kotačima	1	3	65
Glina i lokomotive	1	5	102
Kolica od drvenih štapića	1	5	172
Slatka blaga – puding mojih želja	1	4	97
Praznične želje	1	11	287
UKUPNO	15	81	2004

Iz muzejske radionice za predškolski uzrast

Odrasli posjetitelji također rado pokazuju svoje stvaralačke sposobnosti u našim radionicama. Od prosinca prošle godine subotom se održavaju susreti djece, Hermanovih prijatelja, a često i njihovih roditelja; radi se o redovnim posjetima subotnjim muzejskim radionicama usmjerenim prema stvaranju i prije svega prema druženju.

Za odrasle, stručnu publiku (pritom mislimo na odgajateljice u vrtićima i učiteljice u osnovnim školama) kojoj su se pridružili i kustosi, razvile su se obrazovne muzejske radionice na kojima smo se uz kazalište Papila iz Ankarana upoznali s načinom izrade lutaka od papira, uz arhitekticu Bredu Varl iz Kazališta lutaka iz Maribora naučili smo osnovne izrade lutaka na palici i lutaka na žici, dok smo uz Geniju Lipar Kadunc proniknuli u neograničene mogućnosti papira i papirnatih otpadaka od kojih se s malo spretnosti može izraditi puno uporabnih i zanimljivih predmeta. Velik izazov će u budućnosti predstavljati muzejske radionice uz novi, stalni muzejski postav. Bit će to izazov, kako za kustose

Muzejska radionica za odraslije

tako i za naše posjetitelje kojima ćemo namijeniti radionice. Uvjete za ispunjen i aktivan život stvaramo si sami. Kako naučiti živjeti, ne samo pametnije i uspješnije, nego i ljepše i zadovoljnije, ovisi o svakom pojedincu. Kako će svemu tome pridonijeti muzej svojom misijom i naš rad u njemu, ovisi također o nama samima...